

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันจะใกล้เข้าพรรษานะ เห็นไหม เมืองไทยมันมี ๓ ฤดู เวลาฤดูฝนพระจะจำพรรษากัน เวลาฤดูฝนเป็นฤดูกาล แล้วตอนนี้โลกมันร้อน เห็นไหม ความเปลี่ยนแปลงของโลก เพราะอะไร? เพราะเราใช้ทรัพยากรกันมาก ทรัพยากรเราใช้เราต้องถนอมรักษานะ คุณสิ เขาทำไร่ไถนา เขามีพันธุ์พืชของเขา เมล็ดพันธุ์ของเขา เขาต้องเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกปีหน้า เมล็ดพันธุ์ของเขานะ เขายังต้องรักษาของเขาให้เป็นประโยชน์กับเขา นี่เรื่องของโลกๆ นะ เป็นประโยชน์กับโลกเขา เห็นไหม ทำนาทำไร่เพื่ออาหารดำรงชีวิต

คนเราจะดำรงชีวิตต้องมีอาหารนะ สิ่งทีอาหารของร่างกาย แล้วถ้าอาหารของใจล่ะ เห็นไหม นี่จะเข้าพรรษา เราจะบวช เราจะบวชพระกัน เวลาในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่า “เวลาเราได้เงินได้ทองมา ฟังคืนไว้” คำว่าฟังคืนไว้ ฟังไว้ในศาสนานี้ไง ถ้าฟังคืนไว้ มันฟังไว้จากไหนล่ะ มันก็ฟังไว้จากใจนี่ ถ้าใจได้ทำไว้ มันฟังลงไปใจนะ

สิ่งที่เสียสละออกไปมันเป็นวัตถุ แต่สิ่งที่ เป็นคุณธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรม มันฟังลงที่ใจ เพราะใจนี่เป็นผู้ที่เสียสละ เห็นไหม เมล็ดพันธุ์พืชเขาถนอมรักษามาเพื่อดำรงชีวิตของเขา เป็นเผ่าพันธุ์ของเขา นี่ก็เหมือนกัน ในวิญญูก็เหมือนกัน เราเกิดมาเป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นลูกกัน นี่สายบุญสายกรรม ถ้าสายบุญสายกรรม เกิดมานี่ เห็นไหม ฟังไว้ในศาสนาอย่างนี้ไง ถ้าฟังไว้ในศาสนา เราไว้ในศาสนาเพื่อใคร ก็เพื่อเรานะ เมล็ดพันธุ์ของเราไปฟังไว้ในศาสนา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปิดโลกธาตุที่สังกัสสนคร สวรรค์ นรกต่างๆ เห็นกันหมดเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละองค์จะมีอานุภาพอย่างละหนหนึ่งๆ เห็นไหม เพราะการสร้างบุญญาธิการมา ประชาชนเห็นขึ้นมา เห็นฤทธิ์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะมันเปิดโลกธาตุ พอเปิดโลกธาตุนี้ จะปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งนั้นเลย

แต่เวลาไปถึงที่สุดแล้ว มันไปได้แค่ไหน เห็นไหม มันไปได้แค่ไหน อำนาจวาสนาใน เวลาเราตั้งใจคือเป้าหมาย แต่เราจะเข้าถึงเป้าหมายได้ไม่ได้มันอยู่ที่ความเข้มแข็งของเรา นะ อุปสรรคมหาศาลเลยชีวิตนี้ เวลาเราเกิดขึ้นมานี้ เวลาอารมณ์ดี ความรู้สึก สุข ความสุขเราจะอยู่ ชั่วคราว แต่ความทุกข์ในหัวใจนะ จะมั่งมีศรีสุขขนาดไหน ใจความตรอมใจมันมีอยู่ทุกๆ ไปนะ ความตรอมใจคืออะไร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ในสโมสรสันนิบาต ทุก ดวงใจว่าแห่ว”

คำว่าแห่ว มันไม่มีต้นไม่มีปลาย อนาคตเราจะต้องเดินหน้าต่อไปนะ ฟุ้งนี้ต้องมี เห็น ใจ ในวิทยาศาสตร์บอก มาจากเมื่อวานนี้ ฟุ้งนี้มี แต่เวลาภพชาตินี้ไม่เชื่อ ไม่เชื่อว่าภพชาติต้องมี ฟุ้งนี้ต้องมีต่อไป ชีวิตนี้ยังมีอยู่ ยังต้องก้าวเดินต่อไป เห็นไหม

สิ่งนี้เป็นสายบุญสายกรรม ถ้าสายบุญสายกรรม ให้เราตอบสนองต่อกันมา สิ่ง ที่ตอบสนองต่อกันมา สิ่งนี้มันฝังไว้ในศาสนา ในชีวิตของเรา เพื่อประโยชน์ของเรา นะ ถ้าเราทำ ได้ขนาดนั้น นี่เป็นเรื่องของโลกๆ ถ้าเป็นเรื่องของวิญญูะ

วิญญูะละ ถ้าวิญญูะ ปรมัตถธรรม ถ้าปรมัตถธรรมนี้ ในเมื่อเราเกิดมา ความทุกข์- ความสุขมันเกิดที่ใจของเรา ปรมัตถะคือตัวตนของเรา ก่อน ถ้าเราจะแก้ไขของเรา เห็นไหม ในถ้ำ คูหาของเรา ถ้าเราประดับตกแต่งในถ้ำคูหาของเราสำเร็จแล้วนี้ เราจะไปช่วยเหลือเจือจานใคร ได้ ทุกคนเลย ในคูหาของเรา มันรกรุงรังไปด้วยความทุกข์ของเรา เราจะไปช่วยเหลือใคร ในคูหาของ เรานะ

ในสังคม ในต่างๆ เห็นไหม ในสังคมก็ต้องช่วยเหลือเจือจานกัน นี่เรื่องของสังคม เรื่อง ของวิญญูะ เห็นไหม เรื่องสังคมมันเป็นผล มันเป็นการเกี่ยวเนื่องกัน เป็นสายบุญสายกรรม แต่ถ้า ถึงที่สุด ถ้าใครมีอำนาจวาสนา ถ้าตัดกิเลสของตัวเองได้ก่อน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าออกบวช เห็นไหม พระเจ้าสุทโธทนะ จะเป็นกษัตริย์อยู่แล้ว สิ่งต่างๆ มันสะท้อนหัวใจไป หมดเลย แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปทำคูหาของใจให้สะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมาก่อน แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลับมา เห็นไหม ตั้งแต่พ่อ ตั้งแต่เมีย ตั้งแต่ลูก ได้เป็นพระ อรหันต์ทั้งหมดเลย

สิ่งนี้มันลงทุน ความลงทุนของเรามันต้องมีต้นทุน คำว่าต้นทุนนี้ เราเวลามันต้องมีปลด ปรากออกไป เหมือนนอแรด ในโลกนี้สัตว์มันมี ๒ เขาทั้งนั้นแหละ แรดมันมีนอเดียวเห็นไหม นี้

ก็เหมือนกัน ในหัวใจของเรา ในตัวตนของเรา ปรมาตมธรรมคือเรื่องของเรา เจ็บไข้ได้ป่วย เราได้แต่ปลอบประโลมกัน เราช่วยเหลือเจือจานกัน แต่ความเจ็บไข้ได้ป่วยมันเป็นเรื่องของเราใช่ไหม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าหัวใจเราป่วย หัวใจเราไข้ เพราะอะไร คำว่าป่วยนะ ป่วยคือว่ามันมีแรงขับ ตัวพลังงานคือตัวของใจนะ ใจนี้ตัวพลังงาน พลังงานตัวนี้ ชาติรู้มันเป็นพลังงานอันหนึ่ง พลังงานในหัวใจนี้ชาติรู้ เห็นไหม สสารที่เป็นความรู้สึก สสารที่มีชีวิต สสารที่มันขับเคลื่อนไปตลอดเวลา ขับเคลื่อนไปด้วยอะไร? ขับเคลื่อนไปด้วยอวิชชา สิ่งที่เป็นอวิชชาในหัวใจนี้มันขับเคลื่อนไป เราเกิดเราตายไปอย่างนี้ไม่มีที่สิ้นสุดหรอก แต่ถ้าแรงขับมันหมดนะ พลังงานยังมีอยู่ แต่แรงขับมันหมด เห็นไหม

ถ้าเราเอากิเลสออกไปจากหัวใจนี้ คุณานี้ทำให้มันสะอาดบริสุทธิ์ ทำลายความสกปรกของใจ ทำให้แรงขับหมดไป แรงขับไม่มีแต่มีพลังงานเห็นไหม แต่พลังงานอะไรที่ไม่มีแรงขับ พลังงานในธรรมชาติต้องมีแรงขับหมด เห็นไหม ในเรื่องจิตก็เหมือนกัน ถ้ามันมีกิเลสอยู่มันต้องมีแรงขับตามสภาพของมัน ถ้าตามสภาพของมันต้องหมุนไป นี่ปรมาตมธรรม

ปรมาตมธรรมมันเป็นธรรมเหนือโลก ถ้าธรรมเหนือโลกนี้ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม สาวก สาวกะ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ภิกษุ ภิกษุณีเป็นผู้ค้ำค้ำว่า ไปรื้อค้นอันนี้ อุบาสก อุบาสิกาเขาก็มีอำนาจาสนา เพราะอุบาสก อุบาสิกา เป็นพระอรหันต์ก็มี แต่อุบาสก อุบาสิกาเขาทางคับแคบ คับแคบคือเขาต้องมีหน้าที่การงานของเขา เขาต้องทำงานของเขา นะ หน้าที่การงานของเขา เพราะอะไร ดำรงชีวิตไง ดำรงเผ่าพันธุ์ เผ่าพันธุ์เพราะเราเกิดมา มันบังคับนะ

คนมนุษย์นี้ มนุษย์สมบัตินี้มีค่ามหาศาลเลย เพราะมันมีร่างกายและจิตใจ เทวดา อินทร์ พรหม เขาไม่มีร่างกายนะ เขาเป็นกายทิพย์ ถ้ากายทิพย์ของเขา อาหารนี้วิญญูณาหาร อาหารในวิญญู อาหาร ๔ ในวิญญู เขาติดตามแต่ทิพย์ของเขา เขาจะอิ่มสุขตลอดไปจนกว่าเขาจะใกล้หมดอายุขัยของเขา พอแสงมันเริ่มเบาลง แสงเริ่มจางลงๆ เขาต้องหมดอายุขัยเขาก็คอตกนะ เพราะอะไร? เพราะมันหมดอายุขัยแล้วเขาต้องไปเกิดใหม่ เกิดใหม่ไปเกิดเป็นอะไร เพราะเราใช้พลังงานหมดแล้ว เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ เรามีร่างกาย ร่างกายมันบีบคั้นนะ คนเรานี่ต้องใช้ปัจจัยเครื่องอาศัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัจจัย ๔ นี้ขาดไม่ได้ แม้แต่พระภิกษุก็ต้องมีปัจจัย ๔ เห็นไหม เวลาเราไปบวช ปัจจัย ๔ นะ ปัดตั้งนี้ บาตรนี้ เรื่องของอาหาร เพราะบาตรนี้

เริ่มจะถามก่อนเลย “ปัดตั้งนี่ของเธอหรือ? บาตรนี่ของเธอหรือเปล่า?” เพราะบาตรนี่มันการดำรงชีวิต เพราะเราบิณฑบาต เห็นไหม เลี้ยงชีพด้วยปัดแข็ง เครื่องนุ่งห่ม นี่ปัจจัย ๔ แม้แต่ภิกษุก็ต้องมีปัจจัย ๔ แล้วเรื่องปัจจัย ๔ มันการดำรงชีวิตของร่างกาย เห็นไหม

แล้วถ้าหัวใจมันมีคุณค่า หัวใจมีประโยชน์มากนะ ปัจจัยเครื่องอาศัย คำว่าปัจจัยเครื่องอาศัย เราอาศัยเขา คุณิ เราขับรถขับรามา รถจะมีคุณวิเศษขนาดไหนก็แล้วแต่ มันพาเราไปไหน มันก็เป็นรถไม่ใช่เรา ปัจจัยเครื่องอาศัยก็ไม่ใช่เรา แต่เราต้องอาศัยมันเพราะเรามีร่างกาย เห็นไหม แล้วมันบีบคั้นหัวใจ ถ้าบีบคั้นหัวใจแล้วหัวใจมันได้คิด มันได้คิดมันจะคิดถึงเราเองว่า โลกนี่คืออะไร ชีวิตนี้เกิดมาทำไม สุข-ทุกข์ในหัวใจนี้เกิดมาทำไม

มันต้องเกิดเพราะแรงขับมันพาให้เกิด แล้วเกิดดีด้วย เพราะเกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาถึงย้อนกลับมาที่หัวใจ ถ้าใครไม่ย้อนกลับมาที่ความรู้สึกอันนี้ การเกิดการตาย เรื่องธรรมดา เห็นกันคายนั่นนะ เวลาตายไปนี่ ยมบาลถามว่า

“เคยเห็นธรรมไหม”

“ไม่เคยเห็นๆ”

ถามว่า “เห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตายไหม”

“เคยเห็น” เห็นไหม

คนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย เราเห็นเขา แต่แล้วตัวเราเองเกิด แก่ เจ็บ ตายล่ะ ถ้าตัวเราเกิด แก่ เจ็บ ตาย มันย้อนกลับมาที่นี้ ถ้าร่างกายมันบีบคั้นขึ้นมา เราพิจารณาอย่างนี้ขึ้นมา แล้วมันเป็นอะไรของเราล่ะ

คำว่า “มนุษย์สมบัติ” เป็นทรัพย์อันประเสริฐ เพราะอะไร? เพราะมันเกิดมาแล้วเราทำได้ทำคุณงามความดี ถ้าทรัพย์อันไม่ประเสริฐ เราเกิดมาแล้ว เราทำชีวิตของเราให้เหลวไหลไป นั่นมันก็ต้องใช้ชีวิตไปเหมือนกัน ทรัพย์อันประเสริฐอันนี้มันจะเตือนหัวใจเรา ถ้ามันเตือนหัวใจ ทรัพย์อันละเอียด อริยทรัพย์ คำว่าอริยทรัพย์ คุณิ เวลาเรารับเงินรับทองกัน แก้วแหวนเงินทองมันเป็นวัตถุ เห็นไหม ทำไมมันมีค่านานานั้นล่ะ แต่คุณงามความดีที่ในหัวใจมันมีค่านานาไหน ถ้ามันมีคุณงามความดีในหัวใจ นี่บารมีธรรม

กลิ่นของมนุษย์ เทวดาเขาบอก “มนุษย์นี่เหม็นกลิ่นคาว” แต่เวลาค่าของคุณธรรม คุณติ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เราอยู่ในป่าในเขา เทวดา อินทร์ พรหม จะมาฟังเทศน์ เทวดา อินทร์ พรหมเขาไม่เข้าใกล้ กลียดคนมนุษย์นะ เพราะมนุษย์นี่กลิ่นของกิเลสมันเหม็นคาว แต่กลิ่นของธรรมละ มนุษย์เหมือนกัน คุณติ คุณงค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ คุณักรสาวกสิ เวลาสอนเทวดา อินทร์ พรหม เห็นไหม ทำไมเขามาฟังธรรมละ เพราะเทวดา อินทร์ พรหม ก็เหมือนกับเรานี้ เรามีวิชากร เราก็ใช้วิชาการนั้นไปดำรงชีวิตใช้ไหม เทวดา อินทร์ พรหม เขาก็เหมือนกัน เขาเป็นทิพย์ แต่เขาไม่รู้เรื่องอริยสังขะ เขาไม่รู้เรื่องทุกข์เกิดอย่างไร ทุกข์ตั้งอยู่อย่างไร ทุกข์ดับไปอย่างไร เขาไม่รู้หรือ เขาถึงต้องมาฟังธรรมจากครูบาอาจารย์ของเราไง

เพราะอริยสังขะเกิดมาที่ไหน อริยสังขะเกิดมาที่ใจนะ ใจของเรา เห็นไหม คุณติ เวลาทุกข์ ทุกข์เกิดมาอย่างไร เวลาครูบาอาจารย์ท่านว่านะ กิเลสมันขี้ถ่ายไว้ในหัวใจ มันขี้ถ่ายหัวใจไว้พร้อมกับความทุกข์ของเรา ผลของมัน เหตุปัจจัย ปัจจัยเครื่องกระทบ นี่เหตุแห่งทุกข์ ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ แต่เรารำพัน พิลาปราพันกันมันเป็นผลของทุกข์ ไม่ใช่เหตุของเกิดแห่งทุกข์ เห็นไหม ถ้าไม่ใช่เหตุแห่งทุกข์ เราจะไปแก้ทุกข์ได้อย่างไร อริยสังขะไม่มีใครรู้ ไม่มีใครเห็น ได้แต่พรั่าเพ้อกันไป

เพราะธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ ธรรมและวินัยมีไว้แล้ว แล้วเราก็อ้างพรั่าเพ้อกันไป เอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอ้างอิง แล้วกิเลสมันก็เหยียบหัวนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ปล่อยวาง เราก็ปล่อยวางกันหมดแล้ว ชีวิตเราก็มีความสุขแล้ว เราจะไปวัดไปวากันทำไม เราปล่อยวางหมดแล้วนะ... ปล่อยวางแบบขี้ลอยน้ำไง! ปล่อยวางแบบไม่รู้อะไรเลย ถ้าปล่อยวางแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปล่อยวางแบบรู้เท่าไร เห็นไหม เกิดมาทำไม ชีวิตนี่คืออะไร แล้วสิ่งที่ปล่อยวาง ปล่อยวางที่ไหน ปล่อยวางกับขันธ์นะ

คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์นะ เป็นศาสดา เผยแผ่ธรรม ๔๕ พรรษาไม่เคยว่างเลย พุทธกิจเข้าขึ้นมาก่อมหิณฑบาตโปรดสัตว์ โปรดสัตว์ขึ้นมา แล้วพอบ่ายเทศน์ว่าการฆราวาสก่อน พอหัวค่ำเทศน์สอนพระ ดิถีขึ้นมา ๔ ทุ่มขึ้นไปเทศน์สอนเทวดา แล้วก็เล็งญาณ คำว่าโปรดสัตว์คือเล็งญาณก่อน เล็งญาณว่าคนนี้มีโอกาสไหม ถ้ามีโอกาสแล้วชีวิตเขาจะสั้นต้องไปเอาเขาก่อน เห็นไหมโปรดสัตว์ รื้อสัตว์ฆนัตว์

คนที่ปล่อยวางเป็นศาสดา ปล่อยวางแล้วทำงานอยู่ตลอดเวลา ปล่อยวางจากหัวใจ แต่งานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒๔ ชั่วโมง ทั้งวันทั้งคืนเลย ไอ้เราปล่อยวาง ปล่อยวางนอนเล่นกัน ปล่อยวางสุขสบายกัน ปล่อยวางแบบนี้ปล่อยวางแบบกิเลสแล้วก็อ้างว่าเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า น่าสังเวชมาก

คนที่ปล่อยวางมันปล่อยวางในหัวใจ ยิ่งปล่อยวาง เห็นไหม คุณติ ภายไม่ใช่เรา ทุกอย่างไม่ใช่เรา ไม่ใช่เราทำไมเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเจ็บไข้ได้ป่วย ทำไมหมอโกมารภักจ์เป็นหมอประจำองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าล่ะ ถ้างอกไม่ใช่เราทุบทิ้งมันไปสิ กิเลสพูดกันอย่างนั้น ถ้าปล่อยวางทุบทิ้งไป ปล่อยวางต้องไม่สนใจมัน

ปล่อยวางด้วยทิวฐิมานะ แต่ถนอมรักษามัน เพราะชีวิตนี้มีคุณค่า กว่าสร้างสมบุญญานิกการมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ พุทธวิสัยสร้างมาขนาดไหน ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย สร้างมาขนาดนี้ แล้วร้อยสัตว์บนสัตว์นี้มันจะเป็นประโยชน์ ผล มันเป็นผลที่เป็นประโยชน์ขึ้นแล้วพยายามเผยแพร่ไป พยายามจะให้ผู้ที่เราร้อน เห็นไหม “ในสโมสรสันนิบาต ทุกดวงใจว่าแห่ว”

คุณติ ยะเวลาอยู่ปราสาท ๓ หลังนะ “ที่นี้เดือดร้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ” เห็นไหม อยู่สุขสบายขนาดไหนก็เดือดร้อนหนอ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่โคนไม้้นะ “ยะมานี้ ที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่วุ่นวาย” เห็นไหม มันเดือดร้อน มันวุ่นวายที่หัวใจใจ สุขสบายเวลามันปล่อยวาง อยู่โคนไม้้นก็ปล่อยวางได้นะ แต่เราอยู่ปราสาท ๓ หลัง ที่นี้วุ่นวายหนอ ที่นี้เดือดร้อนหนอ ในสโมสรสันนิบาตก็ที่นี่ว่าแห่วหนอ ที่นี้ทุกข์หนอ ที่นี้...

นี่ทุกข์หนอๆ ไปหนอกับมัน ก็ไม่รู้จักหอรอก เพราะไม่รู้จักทุกข์ ทุกข์มันคืออะไร มันไม่มีเหตุไม่มีปัจจัย ไม่มีเหตุผลไฉน แล้วทุกข์จากกำปั้นทุบดินนะ เหมือนกับที่ว่าเราปล่อยไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปล่อยวาง เราก็ว่างกันแล้ว เราก็ว่าง เราก็ปล่อยวาง มีความสุข ชีวิตนี้มีคุณค่ามาก ชีวิตที่มีคุณค่านี้มันมาจากไหน มันมาแต่เหตุนะ เราได้สร้างบุญกุศลกันมา เราถึงได้เกิดมาพบกัน ญาติกันโดยธรรม คนต้องเกิดต้องตายทั้งหมด บังคับไม่ได้ ฝนตกแดดออกเป็นเรื่องธรรมชาติ มันต้องมีแน่นอน

จิตนี้มันมีแรงขับ มันต้องไปตามธรรมชาติของมัน แต่เพราะกรรมดี เราถึงได้เกิดมาในครอบครัวอันร่มเย็นเป็นสุข เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุญคือในครอบครัวยิ้ม

แย้มแจ่มใสร่วมเย็นเป็นสุขนะ บุญอยู่ตรงนี้ ความอบอุ่นของใจคือบุญนะ เวลาทุกข์ๆ ยากๆ ขึ้นมา มีขนาดไหนทุกข์ยากอันนั้นมันไม่ทำให้หัวใจอันนั้นเป็นทุกข์ ความเป็นทุกข์อันนี้มันเป็นทุกข์ในหัวใจ อริยสัจมันอยู่ตรงนี้ไง

แล้วถ้าเราศึกษาของเราขึ้นมา เห็นไหม สายบุญสายกรรม เราได้สร้างบุญสร้างกุศลกันมา เราเกิดมาพบกัน แล้วถ้ามันเป็นสายบุญสายกรรม เชื้อกรรมกันนะ ถ้าสิ่งที่สร้างกันมา มันจะไปตามนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดถึงแสดงธรรมนะ ลูกศิษย์พระสารีบุตรเป็นปัญญาทั้งหมด ลูกศิษย์ของพระโมคคัลลานะมีฤทธิ์ทั้งหมด ลูกศิษย์ของเทวทัตตามกทั้งหมด มันเข้ากันโดยธาตุ สายบุญสายกรรมมันชอบใจ เห็นแล้วชอบ เห็นแล้วพอใจ ผิดถูกไม่มีปัญญาใคร่ครวญ

ถ้าเราผิดถูกมีปัญญาใคร่ครวญ จากข้างนอกเข้ามานะ ถ้าข้างนอกเรามีปัญญาใคร่ครวญเข้ามา มันจะมีปัญญาใคร่ครวญจากภายใน ทุกอย่างมันต้องถามหาเหตุผล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรื่องของปัญญา ปัญญาๆ อยู่ตรงนี้ไง ปัญญามันอยู่ที่ว่าเราหาเหตุผลของเรา ไม่ใช่เชื่อมงคลตื่นข่าว เห็นไหม ไม่ใช่เชื่อเลย กาลามสูตร ไม่ใช่เชื่อแม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทศนาว่าการ

ให้ศรัทธาแล้วพิสูจน์ด้วยสันติภูริโก ด้วยหัวใจที่มันเป็นไป ไม่ใช่เชื่อแม้แต่ประเพณีวัฒนธรรม ไม่ใช่เชื่อเพราะเขาทำตามๆ กันมา ไม่ใช่เชื่อเพราะเป็นตรรกะที่คิดตรึกแล้วว่าเป็นไปได้ ไม่ใช่เชื่อเพราะอะไร? เพราะตรึกแล้วเป็นไปได้มันวิปัสสนิกใจ ตรึกแล้วเป็นไปได้ แล้วก็นึกเอา นี้ได้โสดาบัน สกิทา อนาคา ไม่มีเหตุไม่มีผล เป็นไปไม่ได้หรือ เป็นโสดาบันเป็นอย่างไร เป็นสกิทาเป็นอย่างไร เป็นอนาคาเป็นอย่างไร เป็นอรหันต์เป็นอย่างไร นี่ “ขมมสากัจฉา เอตมมุงคลมุตตม” เห็นไหม ผู้รู้จริงมีนะ

ถ้าเรามัวแต่พูดแต่เหตุแต่ผลของเรา เหตุมันไม่มี เป็นไปไม่ได้หรือ คนที่เป็นต้องพูดได้ คนที่เป็นต้องสาวไปหาเหตุเป็น ถ้าคนที่เป็น คูสิ เวลาพระสารีบุตรไปฟังธรรมพระอัสสชิ เห็นไหม “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ไปดับที่เหตุนั้น” เราไปเอาผลกัน ศึกษาธรรมก็นี้ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรมัตถธรรมนะ รู้ทำรู้ตามไปหมดเลย มันเป็นวิปัสสนิกหรือ

เวลาถึงที่สุดนะ มัจจุราชถึงเอาชีวิตเราไปจะไปคอตกลงนั้น มันเป็นไปได้หรือ
เพราะมันหวาดเสียว มันตื่นเต้น แต่ถ้าเป็นความจริงนะ ความตายตั้งแต่กิเลสตาย ตรงตั้งแต่วันที่
เราชำระกิเลส จะไม่มีสิ่งต่างๆ มาหลอกเราได้อีกเลย ใจดวงนี้มันคงที่มันตลอดไป เพราะสิ่งนั้น
แรงขับมันไม่มีแล้ว พลังงานมีอยู่แต่แรงขับมันไม่มี

แต่แรงขับเรามี แล้วไปเจอสิ่งต่างๆ มันกระทบกัน ทุกข์มากๆ แล้วพอถึงที่สุดมันไม่มีเวลา
แก้ไขนะ ถ้ามีเวลาแก้ไขนี้ ยังมีลมหายใจเข้าและลมหายใจออก ตรงนี้เราจะแก้ไขของเราได้ แล้ว
ต้องพิสูจน์ตรวจสอบ อย่าเชื่อใครทั้งสิ้น! อย่าเชื่อใคร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกา
ลามสูตรไว้แล้วนะ ให้เชื่อสันทิฎฐิโก ให้เชื่อความสัมผัสของใจ ใจมันสัมผัสของมันเอง แล้วมันรู้
ของมันเองในหัวใจ เอวัง